

16/2/1951

Millî Eğitim Bakanlığı
Ayasofya Müzesi Müdürlüğüne

17/1/951 gün ve 213/4573 sayılı yazınız cevabıdır.

Fatih'de Atik Mustafa paşa mahallesi Dervişzade sokak İvaz efendi camii yanında yapılan inşaat yerinin istimlâki Millî Eğitim Bakanlığının 3/11/950 gün ve 3010 sayılı yazısıyla lüzumlu görülmüşse de bilâhare aynı Bakanlığın 7/12/950 gün ve 40/3348 sayılı yazısıyla buranın istimlakinden sarfınazar edildiği ve eski eserler bakımından inşaatın devamında bir sakınca görülmediği bildirilmiştir. Bu yazıların suretleri eklidir. Bu işteki sıfat ve selahiyeti bakımından Bakanlık emrine göre hareket etmek zaruri görüldüğünden keyfiyet bildirilir.

Vali ve Belediye Reisi Y.
Necati Çiller

Aslı gibidir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
 AYASOFYA MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ
 SAYI/ 213/4573

İstanbul Vali ve Belediye Başkanlığı
 Yüksek Makamına

İstanbul şehrinin şimalinde, Eğrikapı denen mahalde kâin, dünyanın en meşhur ve tarihî bakımdan kıymeti son derecede büyük olan Anemas hapishanesi, Çikvaş vili namında bir Rus yahudisi tarafından istimlak etmiştir. Bu açığız, doğrudan doğruya bu tarihi eserin üstüne ve Sinan'ın eserlerinden Ivaz efendi camiinde yanbaşına bir fabrika inşa ettirmekle meşguldür. İleride tasavvur edilmeyecek kadar geniş ve enteresan olan bu tarihi hapishanenin içi, bir depo olarak kullanılacaktır. Esasen bu adam buraya bu maksadla musallat olmuştur. Buna da kimsenin mani olamayacağı muhakkaktır. Çünkü Çikvaş Vili bir multi milyonerdir.

Burada yapılan inşaat, daha doğrusu tahribat, Eski Eserleri Koruma kanununa tamamen aykırı olduğu gibi, yapı ve yollar kanununa da münafidir.

Mevzuat gereğince bu inşaat, bir kaç defa durdurulmuş olmasına rağmen, şimdi bütün hızı ile devam etmektedir. Zira, tarihi eserleri korumakla mükellef olan Eski Eserler ve Müzeler Umum Müdürlüğü tarafından verilen bir rapora istinaden, inşaatın devamına müsaade olunmuştur.

İşin hazin ve feci olan tarafı, bu raporun, sözü geçen dairede Şube Müdürlüğü yapan Mimar Saim Ülgen tarafından tanzim edilmiş olmasıdır. Saim Ülgen, tarih ve Arkeoloji ile zere kadar ilgisi olmıyan alelade bir mimardır. Raporu kabul edüp müsaadeyi veren Umum Müdür ise, sadece el işi Öğretmenidir. Binaenaleyh her ikisi de, tarihî bir eserin kıymeti hakkında her hangi bir fikre sahip bulunmamaktadırlar.

Bu efendiler, Bizans eserlerinin yıkılmasını arzu eden Fransız Arkeoloji Enstitüsü Müdürü Gabriel'in kendilerine vermiş olduğu emir ve direktifleri bu suretle tatbik mevkiine koymak isterken, ecdadımızın 500 senedenberi dini ve milli bir taassubla muhafaza ettikleri tarihi kıymeti haiz bir eseri, açığız bir Rus yahudisinin eline terkettiklerinden dolayı, milletimize barbarlık lekesi sürdürmüş olacaklarını galiba düşünemiyorlar.

Bütün Bizans eserleri gibi, "Ceyşin" mübarek kanı ile Türk tarihine mal olan Anemas hapishanesinin tarihi kıymetini belirten küçük bir yazıyı, eserin fotoğrafı ile birlikte ekli olarak takdim ediyorum.

Bir şehri başlı başına tezyin edecek tarihi kıymeti haiz olan bu mimari eserin, küçük bir para mukabilinde her hangi bir adamın eline terk edilmesi ve dolayısıyla tahribine müsaade olunması, doğrudan doğruya ecdada ve ilme karşı bir saygısızlık olur.

Eldeki mevcut mevzuata dayanarak halen devam eden inşaatın bir an evvel durdurulmasını ve yerinde belediye tarafından istimlakini, İstanbul'un alim Vali ve Belediye Başkanından ilim ve milliyet namına rica eder, bilvesiyle derin saygılarımla arz eylerim.

kağıt
İst. Belediyesi
Evrakı Umumiye
18/ Ocak/1951
№ 490

Ayasofya Müzesi Müdürü
Arkeolog
Muzaffer Ramazanoğlu
İmza

Ek:2

İmar Müdürlüğü
19/1/951

kağıt
İstanbul İmar Md.
746/
19/1/951

Ek:
2

Aslı gibidir.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIST0105106